

ARIE ZUIDERSMA

DE LAATSTE “OUD-PLOEGER”

Achtergrondinformatie

Samenstelling
Johan Meijering en Carla Durville
Groningen, 27 oktober 2011

Inhoudsopgave

	Pagina
(1) Persbericht Presentatie boek in de raadszaal van het gemeentehuis in Vries (Dr.) op 27 oktober 2011 "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"	4
(2) Uitnodiging Presentatie boek in de raadszaal van het gemeentehuis in Vries (Dr.) op 27 oktober 2011 "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"	5
(3) Tekst achterzijde boek "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"	6
(4) Inleiding Johan Meijering Boek:" Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"	7
(5) Nawoord Johan Meijering Arie Zuidersma. <i>Door de jaren heen</i> Boek:" Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"	9
(6) Brochure ARIE ZUIDERSMA: DE LAATSTE "OUD-PLOEGER" Tekst Sije van den Bosch	10
(7) "Drents-Groningse Dagbladen", Bijlage "KunstKatern", vrijdag, 6 november 1998, pagina AE 19 "Kunstschilder Arie Zuidersma voelt zich onveranderd een echte Ploeger. Geen woorden maar daden"	12
(8) "Friesch Dagblad", woensdag 5 januari 2000, pagina 12 "Passie voor kleur"	16
(9) "Expression", Maandkrant, Kunst, Jaargang 1, Editie 02/2001, voorpagina en pagina 7 "Arie Zuidersma, beeldend kunstenaar, levensgenieter, kwajongen"	17

-
- (10) Tekst uit boek **“ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000”** 20
Uitgave in 2005 ter gelegenheid van de 80^e verjaardag van Arie Zuidersma
Voorwoord Prof. Dr. Bert Boekschoten
Tekst Linda Schregardus
- (11) “Dagblad van het Noorden”, 25
woensdag, 9 februari 2011, pagina’s 25 t/m 27
‘Arie verdient een tweede boek’
INTERVIEW ARIE ZUIDERSMA
- (12) **Werkzaamheden** 27
Biografie
Werkwijze
Bron: “ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000”, 2005, pagina 85
- (13) **Overzicht tentoonstellingen** 28
Een selectie
Periode 1959 t/m 2000
Bron: “ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000”, 2005, pagina 85 en 86
- (14) **Overzicht publicaties** 31
Bron: “ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000”, 2005, pagina 85

Persbericht

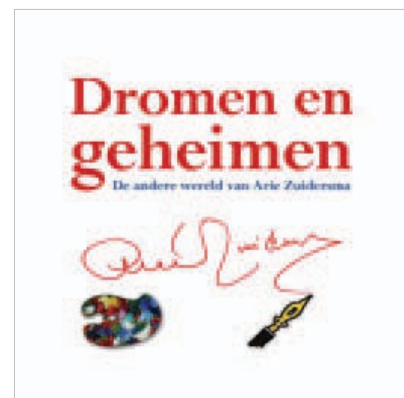

Leeuwarden, oktober 2011

*Nu ben ik alleen met mijn dromen,
'k Verlang naar dit alles het meest.
'k Heb angst voor hetgeen nog zal komen,
En heimwee naar wat is geweest.*

Arie Zuiderma toont in *Dromen en geheimen* een verrassende kant van zijn talent

Titel:	Dromen en geheimen
Auteur:	Arie Zuiderma
Aantal pagina's:	130
ISBN:	978-90-8954-334-9 (hard cover)
ISBN:	978-90-8954-337-0 (soft cover)
Prijs:	€ 32,50 (hard cover) € 22,50 (soft cover)

In dit boek wordt een andere kant van de oud-voorzitter (1969-1978) van kunstenaarsvereniging De Ploeg, Arie Zuiderma, getoond. Zuiderma is de laatst levende van de oude garde van dit illustere gezelschap. Was hij tot dusver alleen bekend als schilder, met dit boek laat hij zien dat hij behalve het beeld, ook het woord beheerst. Zijn thema's zijn natuur, liefde, verlangens, heimelijke genoegens, heimwee naar het verleden en angst voor de toekomst. Nog meer dan in zijn talrijke kleurrijke schilderijen wordt de lezer meegenomen tot in het diepst van zijn zielenleven. Met zijn teksten laat hij een testament van het leven zien. Met een blik op de toekomst en een terugblik naar het verleden. Een selectie van de mooiste, liefste, leukste en grappigste gedichten, limericks, korte verhalen en persoonlijke uitspraken heeft een plekje gekregen in dit verrassende boek, dat door Arie zelf is geïllustreerd.

Ter gelegenheid van de 87^e verjaardag van Arie is in nauwe samenwerking met hem en zijn vrouw Sitha dit boek tot stand gekomen.

Passend in de traditie van de prominente oud-leden van De Ploeg, die er jaren geleden lustig op los experimenteerden, hebben Johan Meijering en Carla Durville dit boek op geheel eigen wijze samengesteld.

Foto: Studio Logtenberg

In geen enkel opzicht heeft Arie Zuiderma de pretentie om zich te meten met de groten in de wereld van schrijvers en dichters. In al zijn bescheidenheid noemt hij met een vleugje humor zijn teksten "krabbels en babbels in letters en verf".

Het boek is niet alleen een ode aan Arie Zuiderma, maar ook een eerbetoon aan alle leden van deze gehele kunstenaarsvereniging, die gezorgd hebben dat er zowel nationaal als internationaal zoveel aandacht bestaat voor hun kunstkring.

De feestelijke presentatie van dit bijzondere boek vindt plaats op donderdag 27 oktober 2011 van 17.00 - 19.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis in Vries (Dr.), Kornoeljeplein 1. Belangstellenden zijn van harte welkom om hierbij aanwezig te zijn.

Onderschrift voor de redactie:

Wilt u meer informatie, een recensie-exemplaar van het boek ontvangen, of een interview met de auteur, dan kunt u contact opnemen met Jitske Kingma, jitskekingma@elikser.nl, 058-2894857, 06-48626286

UITNODIGING
voor de feestelijke presentatie van het boek
“Dromen en geheimen.
De andere wereld van Arie Zuidersma”
op 27 oktober van 17.00 - 19.00 uur
in het gemeentehuis in Vries (Dr.),
Kornoeljeplein 1

In dit boek laat Arie Zuidersma, de laatste ‘Oud Ploeger’ een geheel andere kant van zichzelf zien. Het is een verrassend boek met gedichten, limericks, verhalen en uitspraken, geschreven in de periode vanaf 1940, aan het begin van de oorlogsjaren, tot heden. Het boek, samengesteld door Johan Meijering en Carla Durville, is door Arie Zuidersma zelf geïllustreerd.

In dit boek krijgen we een bijzondere inkijk in de gedachtenwereld van Arie door de jaren heen. Het boek verschijnt ter gelegenheid van zijn aankomende 87^e verjaardag.

Het programma ziet er als volgt uit:

- 17.00 - 17.25 Ontvangst gasten met koffie/thee en cake
- 17.25 - 17.30 Gasten nemen plaats in de Raadszaal
- 17.30 - 17.35 Welkomstwoord door Carla Durville
- 17.35 - 17.45 Toespraak Jan Broersma, bevriende relatie van Sitha en Arie Zuidersma
- 17.45 - 17.55 Toespraak Sip Hofstede
- 17.55 - 18.05 Verrassingsoptreden door Studio Logtenberg
- 18.05 - 18.10 Speech Jitske Kingma van uitgeverij Elikser te Leeuwarden
- 18.10 - 18.15 Carla Durville leest voor uit het werk van Arie Zuidersma
- 18.15 - 18.25 Wethouder H.H. Assies krijgt het eerste exemplaar aangeboden
- 18.25 – 18.30 Afsluiting door Carla Durville.
- 18.30 – 19.00 De gasten worden in de gelegenheid gesteld om een boek te kopen en door Arie Zuidersma te laten signeren.
- 19.00 Einde

Tekst achterzijde boek "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma"

In dit boek wordt een andere kant van de oud-voorzitter (1969-1978) van kunstenaarsvereniging De Ploeg, Arie Zuidersma, getoond. Zuidersma is de laatst levende van de oude garde van dit illustere gezelschap. Was hij tot dusver alleen bekend als schilder, met dit boek laat hij zien dat hij behalve het beeld, ook het woord beheerst. Zijn thema's zijn natuur, liefde, verlangens, heimelijke genoegens, heimwee naar het verleden en angst voor de toekomst. Nog meer dan in zijn talrijke kleurrijke schilderijen wordt de lezer meegenomen tot in het diepst van zijn zielenleven. Met zijn teksten laat hij een testament van het leven zien. Met een blik op de toekomst en een terugblik naar het verleden. Een selectie van de mooiste, liefste, leukste en grappigste gedichten, limericks, korte verhalen en persoonlijke uitspraken hebben een plekje gekregen in dit verrassende boek, dat door Arie zelf is geïllustreerd.

Ter gelegenheid van de 87e verjaardag van Arie is in nauwe samenwerking met hem en zijn vrouw Sitha dit boek tot stand gekomen.

Passend in de traditie van de prominente oudleden van De Ploeg, die er jaren geleden lustig op los experimenteerden, hebben Johan Meijering en Carla Durville dit boek op geheel eigen wijze samengesteld.

In geen enkel opzicht heeft Arie Zuidersma de pretentie om zich te meten met de groten in de wereld van schrijvers en dichters. In al zijn bescheidenheid noemt hij met een vleugje humor zijn teksten "krabbels en babbels in letters en verf".

Tekst Johan Meijering

Boek: "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuidersma", uitgave 27 oktober 2001, Inleiding, pagina's 5 t/m 8

Inleiding

In 1994 heb ik Arie Zuidersma en zijn vrouw Sitha Oostmeijer voor het eerst ontmoet. In dat jaar organiseerde ik in de Kijkbungalow Minerva, – zoals ik mijn toenmalige woonhuis in de Groningse wijk Hoogkerk had gedoopt – onder andere een overzichtstentoonstelling van schilderijen van Arie. We hebben elkaar sindsdien niet uit het oog verloren. Tijdens een van onze vele ontmoetingen kwam tot mijn verrassing onlangs een geheel andere, onbekende kant van de creatieve Arie tevoorschijn: Arie de schrijver, de dichter.

In kunstkringen is Arie vooral bekend als een ambitieuze en professionele kunstschilder. Zijn werk is bekend om zijn expressionistische, explosieve kleurgebruik waarmee hij zijn onderwerpen op het doek zet. Ooit is geschreven, dat kleur en spontaniteit in zijn werk vaak vechten om voorrang.

Wat het schrijven betreft, dat zit Arie in het bloed. In de oorlogsjaren 1940-1945 is hij ermee begonnen. In stilte en volstrekte anonimiteit schreef hij allerlei teksten. Nog steeds grijpt hij, als hij 's nachts wakker ligt, vaak naar de pen die met een schriftje altijd op z'n nachtkastje ligt. Arie houdt van het donker. In die sfeer voelt hij zich op zijn best. Dan kan hij zijn gedachten makkelijker laten vloeien, zegt hij. Het kost hem dan niet veel moeite om zijn gevoelens aan het papier toe te vertrouwen. Zijn gedachtespinsels vliegen uit z'n pen: "Wat mijn gedichten betreft, hier doe ik niet moeilijk over. Het ligt gewoon aan mijn stemming. Ben ik een ietsje zwaarmoedig, dan zal dat in een gedicht wel voelbaar zijn. In het andere geval zal er zo maar een limerick uitrollen. Voor mij is het echt een vorm van ontspanning."

Aries teksten komen regelrecht uit zijn hart. Vaak is hij zoekende naar dingen die hij nooit denkt te vinden. In zijn persoonlijke zieleroselen uit Arie zijn diepste gevoelens over thema's als natuur, liefde, verlangens, heimelijke genoegens, heimwee naar het verleden en angst voor de toekomst. Nog meer dan in zijn talrijke kleurrijke schilderijen wordt de lezer meegenomen tot in het diepst van zijn zieleleven. Met zijn teksten laat hij een testament van het leven zien. Met een blik op de toekomst en een terugblik naar het verleden. Er wordt wel eens beweerd: grote zielen lijden in stilte. De Arie die ik heb mogen ontmoeten, kent geen verborgen agenda's, hij geeft zich volkomen bloot.

Heden, anno 2011, is de oud-voorzitter (1969-1978) van de kunstenaarsvereniging De Ploeg, de laatst levende van de oude garde van dit illustere gezelschap. Niet om de inmiddels vaak in boekvorm bejubelde oud-collega's ook maar iets te kort te doen over hun creatieve prestaties, maar ik denk dat Arie in al zijn bescheidenheid zich één van de meest veelzijdige, mogelijk de veelzijdigste kunstschilder van deze succesvolle kunststroming mag noemen.

Voor zijn vele verdiensten op cultureel gebied werd hij op 13 november 2001 in zijn woonplaats Zuidlaren koninklijk onderscheiden en werd benoemd tot ridder in de orde van Oranje Nassau.

In 2000 verscheen het eerste boek over Arie Zuidersma, de kunstschilder. Dit boek werd in eigen beheer uitgegeven ter gelegenheid van de 75e verjaardag van Arie in een oplage van zeshonderd exemplaren. Het boek 'Arie Zuidersma' werd een regelrecht succes en was in de kortst mogelijke tijd uitverkocht. Sporadisch wordt via een antiquariaat dit boek aangeboden.

Ter gelegenheid van de 87e verjaardag van Arie is in nauwe samenwerking met Arie en Sitha dit boek tot stand gekomen. Arie heeft ook zijn schrijverskwaliteiten op een voor hem treffende en onnavolgbare wijze in beeld

gebracht. Een selectie van de mooiste, liefste, leukste en grappigste gedichten, limericks, korte verhalen en persoonlijke uitspraken hebben een plekje gekregen in dit verrassende boek. In de media is geregeld benadrukt dat Arie geen illustrator is. Dit creatieve vak heeft hij overgelaten aan zijn zoon Sieger die als professioneel illustrator door het leven gaat. Bij het vele malen herlezen van zijn teksten werd Arie echter geïnspireerd om deze zelf te illustreren. Voor Arie een nieuwe uitdaging. Met zijn illustraties visualiseert hij zijn woorden en laat hij een andere zijde van zijn schilderstalenten zien. Zijn aquarellen zijn meer ingetogen van aard, dit in tegenstelling tot zijn doeken die bij wijze van spreken van de wand afspatten. Ook liet Arie zich verleiden tot het schrijven van een aantal nieuwe teksten.

Laat u verrassen en ga mee op reis en stap in de onbekende, wonderlijke en fantasierijke wereld van Arie. Door hem met bijzonder veel plezier in woord en beeld gebracht. Ook laat hij u kennis maken met zijn favoriete plekken, zoals de Waddeneilanden met hun overweldigende natuur. Arie koestert in het bijzonder zijn geliefde eilanden Terschelling en Ameland met hun dagelijks wisselende panorama's van de zee en weergalozes kilometerslange stranden.

Over vele maatschappelijke thema's heeft Arie in de loop der jaren nagedacht. Hij heeft de wereld iets te vertellen en draagt boodschappen uit. Hij wil zijn gedachtegoed graag delen met anderen en op een geheel eigen wijze een bijdrage leveren aan bewustmakingsprocessen. Met zijn al of niet confronterende teksten is zijn wens dat mensen vooral ook nadenken over de wijze van invulling in ieders leven.

In geen enkel opzicht heeft hij de pretentie om zich te meten met de groten in de wereld van schrijvers en dichters.

Arie heeft de traditie van zijn oud-collega's van De Ploeg in ere gehouden. Ook zij experimenteerden er jaren geleden lustig op los. In dit geval in woord en beeld of zoals Arie, in al zijn bescheidenheid met een vleugje humor, zijn teksten en illustraties noemt: 'krabbels en babbels in etters en verf'.

Van harte nodig ik u uit om nader kennis te maken met de andere wereld van Arie Zuidersma. Een Arie die nog steeds zowel zijn pen als kwast krachtig en soepel als een jongleur met verve hanteert en ongetwijfeld met een bijzondere combinatie van deze creatieve uitpattingen vele harten zal ontroeren en velen met zijn droge humor zal beroeren. Een ode aan een persoonlijkheid.

Johan Meijering
Groningen, 7 september 2011

Tekst Johan Meijering

**Boek: "Dromen en geheimen. De andere wereld van Arie Zuiderma", uitgave 27 oktober 2011,
Nawoord, pagina's 128 en 129**

Arie Zuiderma

Door de jaren heen

Arie mag zich als verdienstelijk kunstschilder verheugen in vele tientallen succesvolle tentoonstellingen en lovende recensies in binnen- en buitenland. Zo exposeerde hij diverse keren in diverse musea, zoals het museum Panorama Mesdag in Den Haag, samen met anderen in het Groninger Museum en tijdens de Kunstrai in Amsterdam.

Werk van hem bevindt zich onder meer in kunstcollecties in de VS, Nieuw-Zeeland, Canada en Australië.

Behalve vele schilderijen op doek en board in olieverf en acryl heeft hij aquarellen, pastels, tekeningen in houtskool, lino'sneden, zeefdrukken en muurschilderingen gemaakt en schilderde hij decorstukken voor diverse theaters.

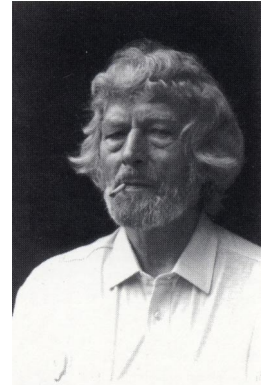
Om financieel rond te komen, deed Arie er van alles bij. Het restaureren van antiek, elektronica. Arie bedacht veel technische dingen zelf, hij vond het leuk om 'het wiel' uit te vinden. Het hield hem volgens eigen zeggen jarenlang van de straat en uit de kroeg. "Niet dat ik een kroegloper ben, maar ik bedoel maar ..."

Eigenlijk was het maken van muziek zijn eerste ding. Arie speelt gitaar en leeft zich uit op het elektronische orgel. Als solozanger trad hij op met oude liedjes. Hij trad ook wel eens op met de inmiddels overleden kunstenaar Marten Klompier, ook een 'oud-Ploeger' en goede vriend van het echtpaar Zuiderma. In diverse toneelgezelschappen trok hij door ons land en gaf hij meer dan vijfhonderd voorstellingen. Ook speelde hij vele malen voor sinterklaas en was hij grimeur bij toneelverenigingen. Met zijn zoon Sieger kon hij zich kostelijk uitleven in het maken van slapsticks die op video werden vereeuwigd. Samen met Sieger en diens vriend Pieter maakten en verzorgden zij kinderprogramma's.

In de jaren 50 van de vorige eeuw maakte hij marionetten en had tevens een poppentheater waarmee hij zo nu en dan voorstellingen gaf. De verhalen schreef hij zelf. En of het nog niet genoeg was, Arie verdiepte zich jarenlang in de astrologie en maakte vele horoscopen.

Bron:

Brochure **ARIE ZUIDERSMA: DE LAATSTE "OUD-PLOEGER"**

Wobbe Alkema, Jan Altink, Johan Dijkstra, Hendrik Nikolaas Werkman, Hendrik de Vries, Jan van der Zee. Zonder inbreuk op de alfabetische volgorde kan aan dat rijtje nog een naam worden toegevoegd Arie Zuidersma.

In 1918 ontstond in Groningen een kunstenaarsgroep met een naam die tachtig jaar later nog altijd klinkt als een klok: De Ploeg. Het werk van de "Ploegers" wordt doorgaans aangeduid als het Groningse expressivisme.

Arie Zuidersma, geboren te Emmen in 1925, heeft belangrijker dingen aan zijn hoofd dan de vraag hoe zijn werk moet worden gekarakteriseerd. Hij kan leven met het stempel "abstract-expressionistisch", maar tekent daar wel bij aan dat een naam slechts een naam is en vooral niet meer. De gevoelens die aan de basis liggen van het scheppingsproces laten zich in woorden nooit vangen.

Zuidersma is als kind al begonnen te tekenen. In de oorlogsjaren meer dan vijftig – geleden, maakte hij zijn eerste schilderij. Een mooie loopbaan in het verzekeringswezen (vader Zuidersma had een eigen assurantiëkantoor) was voor hem geen aantrekkelijk perspectief. Het brood op de planken verdiende hij met uiteenlopende bezigheden, van antiekreparaties tot en met piano spelen.

In 1968 werd Arie Zuidersma uitgenodigd als gast mee te doen aan de exposities van De Ploeg. Hij had al een zekere naam verworven. Belangrijk voor zijn ontwikkeling als schilder is Marten Klompier geweest. Bijna dagelijks trok het tweetal er jarenlang per fiets op uit om in de volle natuur te gaan schilderen. Tot in de verste (en mooiste) uithoekjes legden zij het Groninger landschap vast. Die fascinatie is nog altijd zo sterk, dat Zuidersma in zijn auto regelmatig verkeerd rijdt doordat zijn aandacht te veel uitgaat naar het landschap.

Zuidersma's lidmaatschap van De Ploeg heeft overigens slechts tien jaar geduurd. In 1978 heeft hij dat gezelschap de rug toegekeerd uit teleurstelling over het feit dat sommige leden steeds weer oud werk exposeerden.

Arie Zuidersma mag bestempeld worden als een autodidact. Slechts één jaar namelijk heeft hij ingeschreven gestaan bij de Minerva in Groningen. Zijn oeuvre omvat – schilderijen, tekeningen, portretten, wandschilderingen, decors, plastieken en grafiek. Critici roemen vooral zijn kleurgebruik. Zelf zegt Zuidersma dat de vrolijke buitenkant van zijn werk nogal eens op gespannen voet staat met het dreigende karakter van de inhoud. Die dreiging brengt hij in verband met gevoelens over een wereld die nog net niet verloren gegaan is. Mensen die dat niet meteen kunnen meevoelen, hoeven zich van die sombere boodschap niets aan te trekken:

"Ieder doet maar met het werk wat hij zelf wil of wat hij er zelf bij voelt (...) Ik hanteer als maatstaf voor mij zelf dat ik het schilderij zo in moet willen stappen. Dan weet ik dat het goed is."

Arie Zuidersma heeft in de loop der jaren een groot aantal opdrachten gekregen.

Enkele voorbeelden:

- Voor de gemeente Groningen schildert hij naar eigen keuze gebouwen die in de toekomst zullen worden afgebroken.
- Muurschilderingen voor Mölnlycke in Hoogezand en de sociale werkvoorziening in Winschoten.
- Schilderij voor CSM (suikerfabriek) te Hoogkerk ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan in 1996.
- Schilderij "Koninginnedag" voor de Gemeente Haren.

In de gemeentehuizen van Groningen en Winsum is een doorlopende tentoonstelling ingericht van het werk van Zuidersma dat door genoemde gemeenten is aangekocht.

Tekst Sije van den Bosch

"Drents-Groningse Dagbladen", Bijlage "KunstKatern", vrijdag, 6 november 1998, pagina AE 19

Kunstschilder Arie Zuidersma voelt zich onveranderd een echte Ploeger

Geen woorden maar daden

'...Maar liever dat nog, dan het bord voor de kop van de zakenman, want daar word je alleen maar slechter van...' Voor Arie Zuidersma was de dreiging te groot. Hij ging kopje-onder in de verstikkende sfeer van polis en pandbrief. Het ouderlijk assurantiekantoor aan de voet van de Martini; het Floresplein. Z'n bedje leek gespreid. Pa was een hardwerkende zakenman; klanten in overvloed. Voor Arie lachte de toekomst. Maar de jonge Zuidersma wilde een ander perspectief. Landschappen en vergezichten, portretten; vooral geen cijfers, wetten en schuldvragen.

Hij kon de hunkering niet aan en zonk weg in het Zwarte gat. Inrichtingen en klinieken. Professor Van der Scheer, de roemruchte Groningse zieleknijper uit de jaren vijftig. Een behandelend geneesheer bedacht een nieuwe therapie: een schilderscursus. 'n Tovermiddel, Arie trad 't leven andermaal fluitend tegemoet.

Door **Jan J. Ritzema**

Foto's **Bert Jippes**

Zo Lang hij zich kan heugen lagen tekenstift en verfkwast voor het grijpen en veel rust hadden ze niet. 't Eerste rendement kwam in de oorlogsjaren; handenvol sigaretten. Hij herinnert zich nog de tijd, dat hij tijdens de Duitse bezetting verplicht was 'putjes' te scheppen; Arbeitseinsatz, op de schop. In Ten Boer. „Maar toen de wachten in de gaten kregen, dat ik ze tekende, waren ze compleet verguld. 'k Kon net zoveel sigaretten krijgen als ik wilde. En ook later, als ik eens op 't matje werd geroepen. 'Sind Sie Maler?' vroegen ze dan – ik had nogal lang haar en had ik direct een streepje voor." Toch vond de jonge Groninger het tegen het einde van de oorlog verstandiger een tijdje van het toneel te verdwijnen. Als 'Koenraad' van de Arbeidsdienst, gestationeerd in Beltingwolde, dook hij onder bij bevriende Veendamers.

Zakenman

De bevrijding bracht Arie niet waar hij naar had uitgezien. Pa Zuidersma – vast in de leer en actief op de preekstoel – vond het aardig dat zoonlief uiterst vaardig met potlood en papier stoeide, maar meer dan een leuke hobby zag hij er niet in. De kost behoorde verdiend te worden met eerlijke, degelijke arbeid; 'in het zweet uws aanschijns...' (Genesis 3:19). De verzekeringsbranche. Als een brave, oppassende zoon volgde Arie aanvankelijk een assurantie-opleiding; met een fraai diploma als succesvolle afronding. De toegang naar een glanzende carrière van geslaagd zakenman; het driedelige kostuum. 't Liep anders. Arie ging over z'n nek van 't verzekeringswezen en meldde vader Sieger een wat onduidelijke toekomst als kunstenaar te prefereren. Een hevige teleurstelling binnen het hechte gezin, tumult ook, maar de familie leerde er tenslotte mee leven. Het 'stamhoofd' hield het er echter z'n hele leven moeilijk mee; dat wel. „Mijn vader heeft het eigenlijk nooit goed kunnen accepteren," geeft Arie aan. „Geholpen heeft hij mij nooit, maar als ik weer eens een goede kritiek had, liep hij wel met de krantenknipsels in z'n zak!"

En goede kritieken kwamen er. Dra en in overvloed. Arie Zuidersma bleek al snel, niet alleen een zeer ambitieuze kunstschilder te zijn, maar ook een donders goede. Op de Academie Minerva, waar hij zich als leerling meldde, had hij het al ras gezien. Geen instituut voor hem. Hij zag het anders dan z'n leermeester Evert Musch. Niet direct de stillezens van verdorde bladeren en dode vogeltjes. Geen impressionisme of nauwkeu-

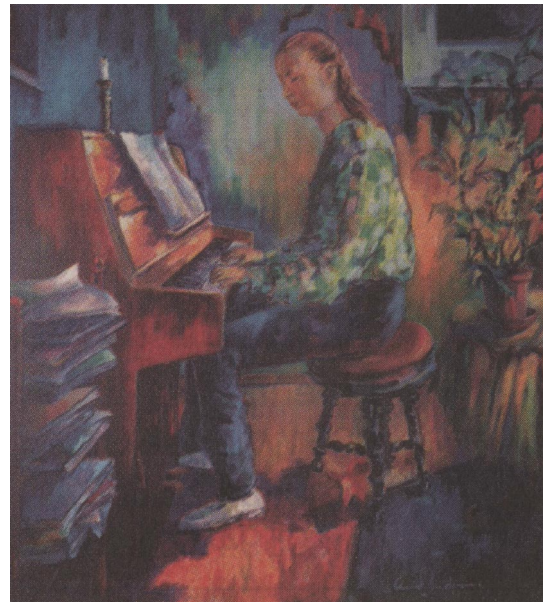
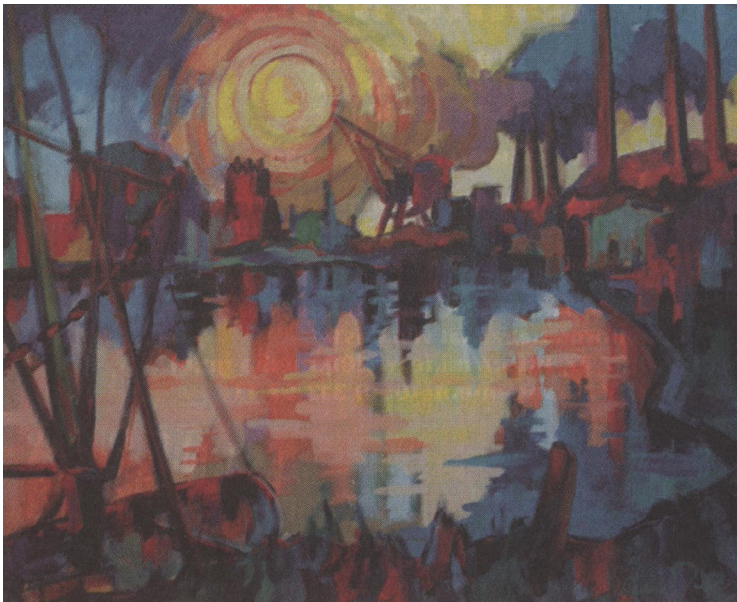
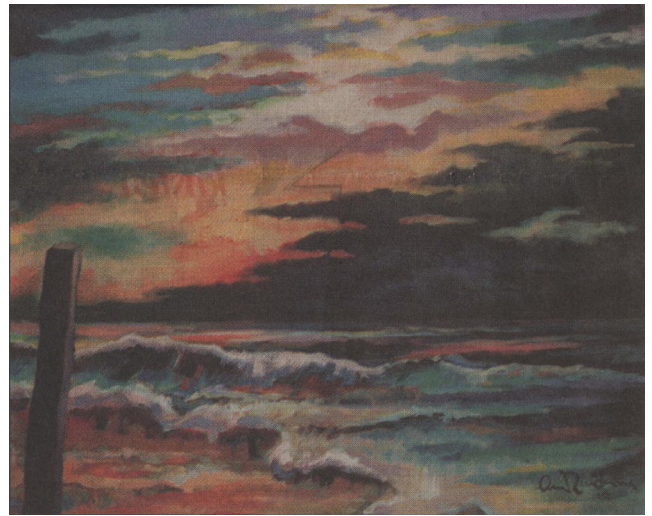
Arie Zuidersma: „Ik denk dat ik te laat serieus ben begonnen te schilderen.”

rige natuurobservaties. Jagende wolken en draaiende zonnen. Daar kon hij mee vooruit. Een felle, heldere en uitbundige kleurenwereld. „Ik wil alles graag een beetje overdrijven,” bekennt hij met een milde glimlach. Bijna verontschuldigd. Een vlotte prater is hij allerm minst; geen woorden maar daden. Zijn verhaal klinkt aarzelend; om nergens een verkeerde indruk te wekken. „’t Was eerst financieel niet gemakkelijk. Ik deed er van alles bij. Het restaureren van antiek, electronica. Ik repareerde televisietoestellen, maakte muziek en speelde toneel.” Bij Ruurd Elzer en Marten Klompier voelde hij zich op zijn gemak. Vooral Klompier, met wie hij een hechte vriendschap sloot. „Of ik een gebrek aan erkenning heb gehad? Oh, nee hoor. Er zijn ontzettend veel mensen die mijn werk waarderen. En het ook kopen. In het Groninger stadhuis hangen talloze schilderijen van mij. En ook in Bellingwolde. Met de BKR had ik ook altijd hele goede contacten. Wanneer ik met mijn werk kwam, zeiden ze meteen: zet het daar maar neer, dat van jou kopen we ongezien. Dat is altijd goed. Met de inzendingen van collega’s ging het meestal niet zo gemakkelijk. Dat werd eerst gekeurd en vaak afgekeurd.”

Grote stap

Over de BKR geen verkeerd woord. „Een hemel op aarde,” stipt de ‘gesubsidieerde’ kunstenaar aan. „We kregen opeens geld. En dat was wel een grote stap in de goeie richting. Als kunstschilder was je toch een wat onduidelijke figuur. Vaak niet voor vol aangezien. We konden bij de BKR voor goede prijzen verkopen. En we kregen opdrachten. In het begin waren we met z’n vijven. Later waren het er driehonderd. Daar zat veel kaf onder het koren. Zij hebben het verknoeid voor de anderen die wel van goede wil waren. Ik weet nog al te goed, dat we soms ergens waren – op een feestje of zo – en dat er dan steevast enkelen vroeg naar huis moesten, omdat ze nog vlug wat dienden te maken voor de BKR om weer wat geld te kunnen beuren. Dat kan natuurlijk niet. Zo’n jury laat zich niet in de maling nemen.”

Andermaal de milde glimlach: „Maar tegenwoordig heb ik het niet meer zonnig. Ik ben nu een AOW’er.” Arie is van vijftig; zes januari. Drieënzeventig derhalve en net een halve eeuw professioneel kunstschilder.

In het werk van de schilder vechten kleur en spontaniteit om de voorrang.

Ook zonder de BKR slaagde hij er alleszins redelijk in een bestaan op te bouwen. De fraaie boerenhofstee aan de Tienelseweg in het door de natuur rijk bedeelde Zuidlaren is een stille getuige. De hoeve is tevens het thuis van zoon Sieger met z'n gezin. Evenals z'n vader een tekentalent van de eerste orde. En ook werkzaam in het metier; in de reclamesfeer. De jaren zijn de 'oude meester' niet aan te zien. Evenmin is hij 'de dagen zat'. Nog steeds hanteert hij kwast en palet met verve. Al bekend hij: „Ik ga d'er nog vaak op uit met mijn zoon en ook met anderen. En dan heb ik wel eens niet altijd direct veel zin, maar als ik eenmaal buiten ben en ik heb mijn spullen uitgepakt, ben ik nog net zo bezeten als een halve eeuw terug.” Ook kwalitatief is er geen enkele sleet te bespeuren. Integendeel. „Ik denk,” klinkt het vol overtuiging, „dat ik te laat serieus ben begonnen te schilderen. Die jaren kom ik nu tekort. Als ik eerder was begonnen, had ik ook eerder het punt bereikt, waar ik nu sta.”

„De laatste overlevende van de oude kunstenaarsvereniging De Ploeg,” noemt de oud-voorzitter zichzelf. „Ik was nog maar goed en wel lid, was ik ook al voorzitter,” duikt hij lachend terug in de geschiedenis en vertelt door de BKR in contact met het gezelschap te zijn gekomen. „Ik werd eens gevraagd mee te doen met een tentoonstelling. 't Leek me best aardig. Ik werd direct geaccepteerd als lid en even later was ik al voorzitter. Maar

dat was bij de club heel gebruikelijk, hoorde ik achteraf." Twaalf jaar hield hij het vol, een verschil in opvatting maakte een einde aan de relatie. Niettemin voelt Zuidersma zich nog onveranderd een echte Ploeger. En de snerende opmerking van, de vorige week overleden, collega Siep van den Berg – op 25 september in Deze Krant – dat hij 'die troep van De Ploeg helemaal niks vond', doet hij af met een alleszeggend schouderophalen. „Dat is je reinste onzin natuurlijk." En vervolgt: „Wie was Siep van den Berg dan wel? Je kunt toch moeilijk een man als Jan Altink troep noemen. En zo zijn er nog wel enkelen meer... Johan Dijkstra..." Kunstschilders van het soort Herman Brood vinden aan de Tienelseweg weinig waardering. „Een beetje onzin," typeert de maestro. „Niet mijn genre." Karel Appel krijgt evenmin een voldoende van de import-Zuidlaarder. „Eigenlijk ook niet," bekent hij schroomvallig. De tachtig miljoen voor de veelbesproken Mondriaan beoordeelt hij als: 'sterk overdreven'. „Zoveel geld is buiten proporties!"

Agitatie

In tegenstelling tot z'n werk, waarin kleur en spontaniteit om de voorrang vechten, maakt Zuidersma zich in zijn maatschappelijk bestaan niet zo snel druk, Agitatie en opwindingsplassen niet van hem af. „Je schiet er vaak zo weinig mee op, als je je kwaad maakt," oordeelt hij. Ook als hij verhaalt over de vele malen, dat galeriehouders hem in de boot namen, verheft hij nauwelijks z'n stem. „Ik ben zo vaak bedonderd," stelt hij simpel vast. „Ik ben zoveel schilderijen kwijt geraakt. Voor duizenden en duizenden guldens. Gewoon afgestolen. Ik ben te goed gelovig. Dat is mijn makke. Alleen al in een galerie in Leens gingen twintig schilderijen verloren. En ik was niet eens de enige.

„Een schilderij," zegt hij, „pakt je of pakt je niet." Noemt als voorbeeld een inwoner van Haren, die uitsluitend abstracten van hem afneemt. „En zo zijner wel meer. Diverse mensen hebben hun woning vol met mijn schilderijen. Dat zijn echt liefhebbers van mijn werk. Soms word ik gebeld en dan wordt er gezegd: wij hebben een schilderij van u. Wilt u eens komen kijken? Dat beloof ik dan grif, maar 't komt er nooit van. De groep, die speciaal mijn werk wil, groeit nog steeds. Ik denk dat mijn kleuren veel mensen aanspreekt. Generen voor mijn eerste schilderijen? Beslist niet. Ze waren anders. Je krijgt steeds weer andere ideeën. Ik ga nu weer wat meer de abstracte kant op. Abstract is moeilijk. Je begint met niets. Vroeger heb ik ook veel abstract geschilderd. Mijn voordeel is dat ik gemakkelijk en vlug werk. Ik was eens in Zuid-Duitsland. Daar vond ik zoveel inspiratie, dat ik aan het einde van de maand een complete expositie klaar had. Ik werkte van 's morgens zeven tot 's avonds acht. In Italië heb ik ook veel gewerkt en geëxposeerd. En op de Waddeneilanden; Ameland en Terschelling. Het verschil tussen mij en veel collega's is, dat ik mij eerst langdurig op een bepaalde plaats oriënteer. Ik steek rustig een sigaretje op en loop wat rond, voordat ik begin. Moet eerst het goede gevoel over mij krijgen."

Zijn eerste expositie is Arie Zuidersma altijd bijgebleven. In de Mangelgang aan de Lage der Aa in Groningen. In negenenvijftig. Ik verkocht helemaal niks," geeft hij toe. „Niet één schilderij. Als ik ze nu nog had... Ik zou er een vermogen voor kunnen vangen..."

"Friesch Dagblad", woensdag 5 januari 2000, pagina 12

In 'Oude Clown' van Arie Zuiderma is de vrolijke kleur maar schijn. De inhoud is eerder dreigend.

Foto: FD

Passie voor kleur

Kunstvaria

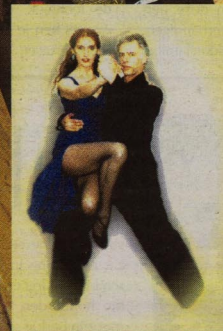
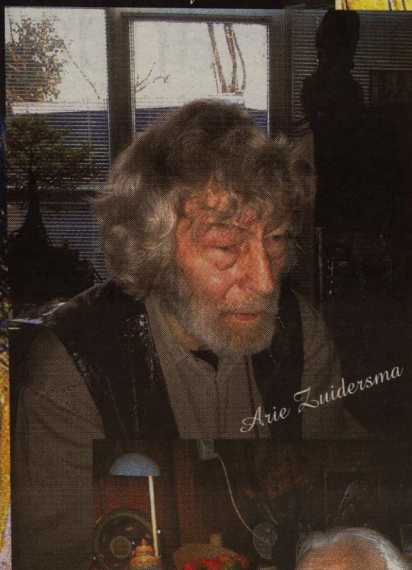
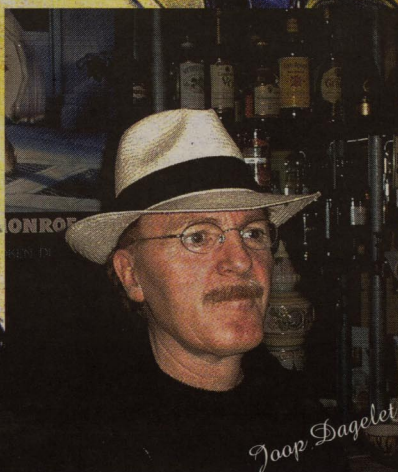
Arie Zuiderma (Emmen, 1925) heeft een overduidelijke passie voor kleur. "Door het palet dat ik gebruik doen mijn schilderijen vrolijk aan, maar de inhoud is eerder een beetje dreigend. En die heeft veel te maken, onbewust, met een nog nét niet verloren gegane wereld", zo duidt de schilder die passie zelf. Gewoonlijk wordt Zuiderma's werk omschreven als abstract-expressionistisch. De schilder heeft dan ook stijlmiddelen ontleend aan im- en expressionistische voorgangers in de Groninger kunstenaarskring de Ploeg. In gloedvolle kleuren en vloeiende lijnen heeft de autodidact Zuiderma het Groninger landschap weergegeven. Andere geliefde thema's zijn stadgezichten en het circusleven. Ter gélegenheid van zijn 75ste verjaardag een grote jubileumexpositie ingericht in galerie Pictura in Groningen. De expositie opent zondag 9 januari.

Kunstlievend Genootschap Pictura in Groningen. Vanaf zondag as. tot en met 30 januari.

Expression

Gratis
MAANDKRANT

Kunst - Muziek - Dans - Mode & Cultuur

INTERVIEWS

Klaas Koopmans

*In mijn aard
ben ik perfectionist
en wat er dan uitkomt
is expressionisme*

Eef de Graaf

*Respect is voor mij
belangrijk*

Arie Zuidersma

*Beeldend kunstenaar,
levensgenieter, kwajongen*

Verder in dit nummer:

Moti
Joop Dagelet
Rob en Inez
Willem de Ridder
Franzén Ganzenveld

["Expression", Maandkrant, Kunst, Jaargang 1, Editie 02/2001, voorpagina en pagina 7](#)

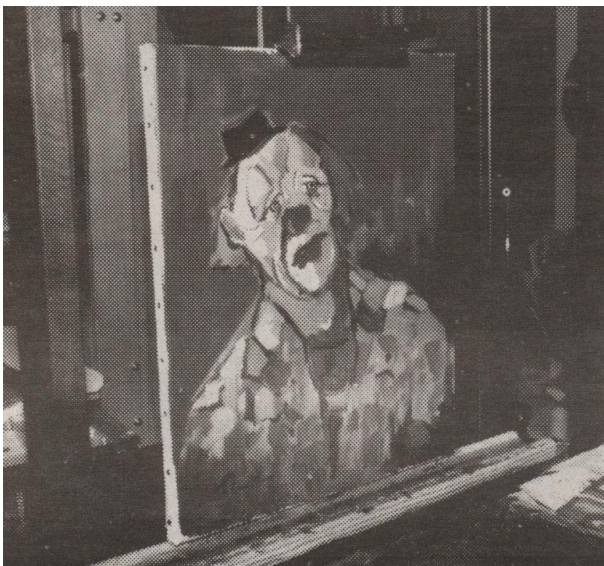
Arie Zuidersma

beeldend kunstenaar, levensgenieter, kwajongen

Arie Zuidersma werd na veel "omzwervingen" beeldend kunstenaar. Het lag niet direct voor de hand, maar toch. De ouders van Arie waren religieus, streng in de leer. Arie moest natuurlijk wat worden. Pa in de verzekeringen, dan zoon ook. Een degelijk en gerespecteerd beroep. Arie heeft het geprobeerd, maar dat verzekeringsbedrijf was toch niet wat hij ambieerde. Hij werd er overspannen van, na een typemachine door het raam geslingerd te hebben was Arie echt overspannen. Met schoonpa op vakantie was een poging om tot rust te komen, maar de poging kwam niet uit de verf. Arie naar professor van de Scheer want zo kon het niet verder. Zuidersma ontdekte zijn tekentalent en tekende mede patiënten. Ene heer de Haan bezorgde Arie een gratis ABC tekencursus en Zuidersma was op weg naar succes. Succes dat op een soms ludieke manier tot stand kwam. Zuidersma tekende in het begin vaak kinderen en toen hij eens met vakantie in Würzburg was werd hij dronken van geluk en succes. Het geval wilde dat Arie voor dat tekenen geen geld kreeg, maar jenever. Het laat zich raden dat het succes benevelend was. Dat Arie geen doorsnee knul was blijkt wel uit de diversiteit van zijn opleidingen: Tabaksdiploma, middenstand, verzekeringsbrevet en brevet motortechneek. Maar hoe dan ook, Zuidersma, de levensgenieter, de pionier die nieuwsgierigheid hoog in het vaandel heeft, moest meer.

Arie bezocht ook het anatomische lab, hij wilde weten hoe een mens er van binnen uit zag. Zuidersma: "Het was wel even schrikken, het is geen gezicht". Arie vervolgt: "'t is ja allemaal gries. Net'n dooie vis." Prettig of niet, Arie deed 't toch, want Michael Angelo deed 't ook. Arie denkt wel eens met een glimlach terug aan vroeger, niet weemoedig, zeker niet. Zuidersma: "Ik heb een mooi leven gehad. Ik had toen ik klein was de wens violist of pianist te worden, maar werd na veel omzwervingen beeldend kunstenaar, mooi toch!"

Zuidersma is zo'n man van: spring maar in het diepe, we zien wel. Hij heeft zich er doorgeslagen en meer dan dat. De met veel humor gezegende Arie Zuidersma nam het leven tot nu toe ook vaak met een kwinkslag, maar dan wel meteen serieuze tint.

Tekst uit boek "ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000"

Uitgave in 2005 ter gelegenheid van de 80^e verjaardag van Arie Zuidersma

Een schilder van nature

Mijn kennismaking met het werk van de kunstschilder Arie Zuidersma dateert uit 1959, 40 jaar geleden. Onlangs zag ik een schilderij op de veiling van Joop v.d. Ende dat uit 1947 dateerde. Ik kende het eigenlijk helemaal niet. Toch is dit werk, zonder signatuur, duidelijk als een Arie Zuidersma te herkennen. Dat wil niet zeggen dat er bij hem geen stijlontwikkeling plaatsvond.

Je zou drie perioden kunnen onderscheiden in zijn werk. De eerste: gekenmerkt door ferme, hoekige streken in een krachtige tachistische stijl. De tweede in atletische golven welke allengs uitmonden in abstracte schilderijen en tenslotte schildert hij weer landschappen als hij zich niet met de abstractie bezig houdt. Zijn hand is krachtig en soepel gebleven.

Waarom herkennen wij nu een schilderij als een "Zuidersma"? Het is duidelijk dat de schilder stijlmiddelen heeft ontleend aan im- en expressionistische voorgangers in de Ploeg. De namen Ruurd Elzer en Marten Klompier zijn in dit verband al eerder gevallen en de kunstenaar heeft mij verteld dat op het schilderij "Interieur" van de familie Zuidersma in Groningen, Marten Klompier zelf te herkennen is: de figuur die tegen de tuindeur aanleunt.

Hij heeft van zijn omgeving veel geleerd, zijn schilderwijze en de onderwerpen dragen een Gronings karakter, maar hij is als autodidact begonnen. Eigenlijk had hij verzekeringsman moeten worden. Overdag werkte Arie op het kantoor van de Nederlandse Varia Verzekering, 'S nachts schilderde hij. Op dakpannen probeerde hij zijn verven uit. Jarenlang was Arie toneelspeler tussen zelfbeschilderde decorstukken. Medeacteur Jean Paul Franssens heeft in zijn memoires, "Zuiderkerkhof 2", herinneringen aan die tijd vastgelegd. Tenslotte door Aries volharding overtuigd, hebben Aries ouders hem gesteund in zijn kunstenaarscarrière. Door de jaren heen bleef zijn vrouw, Sitha Oostmeijer, zijn grootste steun. Op hun beurt werden weer anderen door Arie meegenomen en gesteund, zoals wijlen Herman Rinket.

Arie munt tussen zijn voorgangers uit in overmaat aan schilderplezier. Er waren er onder de generaties Ploegschilders die buitengewoon graag schilderden, zoals Johan Dijkstra, als hij niet schreef dan schilderde hij. Ik vind Arie allereerst een schilderende schilder, een man die zijn toeschouwers wil meenemen om te kijken en niet om ze bovendien te bekeren of te overtuigen. De schilder Zuidersma ziet zoveel om zich heen, dat het niet voor hem aan de orde is om andere schilders tegen te spreken. Dat heeft hij niet nodig. Daarom ook staat hij onder kunstgenoten bekend als een loyale en gewaardeerde collega en dat is een uitzondering in de schilderswereld waar het soms wel lijkt dat de ene schilder de andere moet verblinden.

Als we nu met Arie meekijken dan zien we een geheimzinnige wereld van gloeiende en stromende vormen en kleuren waarin ook het nederigste zijn plaats vindt. Een wereld die het publiek verkent. Arie Zuidersma heeft zich in de loop der jaren ontwikkeld tot een erkend kunstenaar en een geliefd schilder. Een vredig mens waar omheen de glans hangt van liefdevolle waarneming en meeslepende uitbeelding.

Nu is het ook zo dat er misverstanden over Arie bestaan. Hij wordt wel als "laatste van de Ploeg" aangeduid. Wanneer u veilingen volgt, zoals Sotheby's in Amsterdam, dan zult u in de catalogus gewijd aan de romantische schildersschool van de vorige eeuw tot uw verbazing werken aantreffen van de heren Anton Pieck en Rien Poortvliet. Chronologisch klopt hier niets van. Ze worden ingedeeld met morsdode schilders van anderhalve eeuw geleden. Het antwoord op dit verschijnsel is dat genoemde twee kunstenaars typische illustratoren zijn. Hun werk wordt geteisterd, kun je wel zeggen, door heimwee naar vroeger. Dat is nou in 't geheel niet het geval met onze vriend Arie. Hij is geen illustrator en hij is ook niet een schilder uit heimwee. Hij vindt zijn onderwerpen in het heden en hij schuwt allerm minst moderne technieken zoals acryl.

Arie amuseert zijn gasten door op een elektronisch orgel te spelen en hij maakt ook kostelijke videoprogramma's. Dat verwacht je niet van iemand die zich eigenlijk zou wenden tot een verleden stijl. Wanneer je het werk van Arie zag tussen dat van de groten van de oude Ploeg in het museum Verhildersum, dan vindt het daar zijn plaats, doordat Arie schilderkundige vondsten van de Ploeg verder ontwikkelt en zijn werk hangt daar niet omdat hij een levend fossiel zou zijn uit de jaren 20 of 30. Hij is niet de laatste, hij is zichzelf.

Arie Zuiderma: ‘Soms vind ik een landschap zo overweldigend dat ik er met mijn rug naar toe ga staan’

Zijn oeuvre zal uit enkele honderden, zo niet een kleine duizend schilderijen bestaan. In de ruim vijftig jaar dat Arie Zuiderma (Emmererf-scheideveen, 1925) schildert is hij de tel kwijtgeraakt. In Groningen en ver daarbuiten geniet deze rasexpressionist bekendheid vanwege zijn explosieve kleurgebruik en de vaart waarmee hij zijn onderwerpen op het doek zet. Een strijd tegen het veranderende licht, dat is het. De haast om de sfeer van juist dat éne moment te vangen. Andere expressionistische Groninger kunstbroeders als Johan Dijkstra en Jan Altink herkenden al eind jaren vijftig een waar lid van de Ploeg in hem. Inmiddels wordt de 75-jarige Arie Zuiderma zelf door velen als de laatste der oud-Ploegers gezien.

Fel en sprankelend, maar zeker niet zonder een melancholieke ondertoon schildert Arie Zuiderma. Onder die rustige uitstraling van hem blijkt een ware vulkaan verborgen. Maar niet altijd is het werk zo heftig geweest als we het nu van hem kennen. In feite heeft hij binnen de al vroeg ingeslagen weg van het expressionisme een aantal extreme ontwikkelingen doorgemaakt die hiertoe geleid hebben. Zo begon hij donker en figuratief, flirtte een tijd met het surrealisme, kwam uit bij louter abstracte composities, maar liet uiteindelijk toch de figuratie weer toe in zijn werk. De losse, beweeglijke toets en de vlakmatige benadering zaten er echter vanaf het eerste moment in. Zijn liefde voor de verf, die altijd in gevecht lijkt met de voorstelling, ook. En op welke manier dan ook vormgegeven, uiteindelijk gaat het Zuiderma maar om één ding, namelijk zo direct mogelijk uitdrukken wat hij voelt.

Hoe het begon

Al had de 14-jarige jongen op de MULO reeds succes met zijn tekeningen, de definitieve stap naar het kunstenaarsbestaan heeft hij niet zonder meer genomen. Na de middelbare schooltijd kwam hij eerst een aantal jaren op het verzekeringskantoor van zijn vader terecht. Omdat hij zijn creativiteit hierin niet kwijt kon (naast tekenen en schilderen maakte hij ook lange tijd poppentheater met zelfgemaakte marionetten, speelde toneel en cabaret én begeleidde zichzelf op orgel en gitaar) begon hij dit werk steeds vervelender te vinden. Hoewel zijn vader het kunstenaarsbestaan een onzekere toekomst vond, erkende hij wel het talent van zijn zoon en bracht hem in contact met een verzamelaar. Deze kunstliefhebber stimuleerde hem sterk om met het eigen werk door te gaan. Steeds heviger werd de drang om zich alleen nog maar met kunst bezig te houden. Uiteindelijk begon de combinatie van schilderen, toneelspelen en het dagelijkse werk op kantoor zijn tol te eisen en in 1947 werd hij overspannen. De arts schreef hem een jaar rust voor. "In dat jaar ben ik allerlei teken- en schilder cursussen gaan volgen op het gebied van perspectief, kleurenleer, anatomie, portret- en landschapschilderen. Ik kreeg er goede reacties op en heb toen besloten me er helemaal in te storten. Ik las alle boeken over kunst die ik te pakken kon krijgen en ging uiteindelijk ook naar de Academie Minerva, waar ik onder andere les heb gehad van Evert Musch. Maar verder zag ik weinig docenten en had ik niet het gevoel er veel te leren. ik ben er na een jaar weggegaan."

Buiten schilderen

Portretten, stilleven en interieurs schilderde hij, maar zijn grote passie was van meet af aan het buiten schilderen, zowel in de stad als op het platteland. "Je voelt de wind, je ruikt de mest, het is de hele sfeer! Je schildert veel directer dan je op het atelier doet," zegt hij enthousiast. Daarom werkt hij, als hij eenmaal begonnen is, ook zonder onderbrekingen door. "Ik begin niet direct. Eerst laat ik het landschap rustig op mij inwerken. Dan zoek ik de oplossingen voor het schilderen, bekijk hoe ik het wil herscheppen. De kleurvlakken zie ik dan al voor me. Soms echter vind ik een landschap zo overweldigend dat ik er eerst een tijdje met mijn rug naar toe ga staan." Daarnaast zal zijn liefde voor het theater en het circus zijn hele leven een rol spelen in zijn werk. Niet de actie in de circustent, maar vooral de taferelen achter de schermen boeiden hem. Meerdere malen legde hij het oefenen tussen de wagens of de verkleedpartijen vast. "Ik houd van die bonte kleurrijke wereld."

In 1954 kwam Arie bij toeval in contact met de Groninger kunstschilder Marten Klompjen. Het klikte direct

en de twee zouden jarenlang bevriend blijven. "Klompjen was net zo bezeten van het buiten schilderen als ik. Vanaf het moment dat wij elkaar ontmoetten gingen we er altijd samen op uit. We kozen dezelfde onderwerpen, stads- en dorpsgezichten, scheepswerven...Scheepswerf Barkmeijer in Hoogkerk -die geloof ik niet meer bestaat- was een favoriet object om te schilderen. We zaten veel in Garnwerd, Aduard... Daar kwamen we zo vaak dat iedereen ons kende! We hebben het zelfs een keer meegemaakt dat er drie vrouwen tegelijk met koffie aankwamen." De tijd met Marten, waarmee hij de hele provincie Groningen doorgetrokken is, maakt nog meer herinneringen los. "We schilderden altijd buiten, ook 's winters als er sneeuw lag. Desnoods met stro in de klompen en sokken over de handen. Op een gegeven moment vroeg ik op zo'n koude middag een klein jongetje of hij schoon water voor me wilde halen. In plaats van met water kwam hij terug met twee glazen warme melk!" Zuidersma schatert het uit. Hoewel in Emmen geboren heeft Zuidersma vanaf zijn eerste jaar in Groningen gewoond. Van Dorkwerd tot Warffum, van Leens tot Leek, er is eigenlijk geen plek te bedenken die niet door Zuidersma (die opgroeide in Groningen) op het linnen is vastgelegd. Overigens liet hij zich ook in zijn geboortestreek Drenthe niet onbetuigd. Het kerkje van Anloo, taferelen van de Zuidlaardermarkt en gezichten op Gasselte zijn daar voorbeelden van.

De Ploeg

Voelde Arie Zuidersma zich in zijn beginjaren sterk aangetrokken tot het werk van onder meer Vincent van Gogh en Jan Sluijters, het expressieve werk van de Groninger Kunstkring De Ploeg zou eveneens al vroeg in zijn carrière diepe sporen trekken. De Ploeg, die het kunstklimaat in Groningen vanaf de twintiger jaren een flinke impuls had gegeven, was -hoewel over het hoogtepunt van zijn roem- nog steeds zeer beeldbepalend voor de kunst in Groningen. Gezien de aard en aanleg van Zuidersma was het ook geen wonder dat schilders als Johan Dijkstra, Jan Altink en Jan van der Zee aantrekkingskracht op hem uitoefenden. Net als hen was hij een echte buitenschilder, gefascineerd door het Groninger landschap dat hij zo spontaan mogelijk weergaf. Verder waren de vereenvoudiging, de stevige hoekige vormen, de grote kleurvlakken, het gebrek aan detail en vooral het felle onvermengde palet van de Ploegers zaken die hij herkende en die hem aanspraken. Toen Zuidersma in 1959 met zijn schilderijen solo debuteerde in de gerenommeerde stadse galerie de Mangelgang bleek de aantrekkingskracht wederzijds. Johan Dijkstra en Hendrik de Vries -Ploegleden van het eerste uur - kwamen langs en spraken lovend over de tentoonstelling in het Nieuwsblad van het Noorden. Let wel, het koloriet van Zuidersma was nog niet zo helder als we nu van hem gewend zijn. Het varieerde van donkere aardkleurige doeken tot meer afwijkend kleurgebruik, maar was nog steeds gedempt. Hendrik de Vries schrijft: "Dat Zuidersma (...) mogelijkheden in zich heeft (...) wordt reeds bewezen door zulk een gouache als 'Garnwerd'. Voorzeker een dankbaar onderwerp. Deze schamele huisjes op verrassend ongelijke hoogte, maar hoe goed is het hele 'geval' begrepen, en tot een picturale eenheid opgelost!" Ook op de olieverfschilderijen (de acryl die Zuidersma de laatste jaren gebruikt bestond toen nog niet!) ging Hendrik de Vries in. "Daar is het grote, tamelijk gedurfde 'Clowns'. Het paletmes heeft hier een confetti-achtige kleurdwarreling georganiseerd, die weliswaar niet overal even effectief is doorgevoerd (...) maar in het algemeen is het boeiende avontuur van de ingewikkelde polychromie welgeslaagd en zijn er zeer mooie details: de weggrijdende circuskunstenares bijvoorbeeld. Ook wanneer hij deze schilderwijze weer mocht loslaten, zou hij er duurzaam nut van overhouden: dit is wel het middel om uitgebreide kleurervaring op te doen. (...) Misschien ligt in deze flonkerende stijl wel zijn toekomst. Maar wat ik alsnog zijn beste stukken vind - stukken die een soort onbedrieglijke liefde op het eerste gezicht geven -dat zijn: het grauw-duistere, wildwarrelende schilderij 'Suikerfabriek', en het stil-intieme, mysterieus-avondachtige boerenerf 'Gasteren'. Zuidersma is niet de enige van de jonge Groningers bij wie een somber koloriet uitdrukking geeft aan vreugde. Op die schijnbare tegenstrijdigheid wees ik bij besprekingen van Klompjen, bij wie die tendens veel sterker is." Het is grappig om op te merken dat jaren later wanneer het palet van Zuidersma tot extreme kleurkracht is gekomen Zuidersma zelf opmerkt: "Juist als ik een rotbui heb schilder ik in felle kleuren, als het ware om het van me af te schilderen." Vandaar dat er in al zijn werk een melancholieke teneur zit.

Ook kunstenaar Johan Dijkstra viel dat op toen hij het debuut van Zuidersma in de Mangelgang recenseerde. Hij schreef: "Er zit een ernstige ondertoon in zijn werk, die sympathiek aandoet." Over het geheel genomen vond Dijkstra het 'een goede tentoonstelling die verwachtingen wekt'. "Zijn werk past wel zo ongeveer in het

kader van de Groninger landschapsschilderkunst, de schilderijen zijn buiten in een snel tempo ontstaan, zoals dat hier bijna traditie is; ons klimaat dwingt als het ware er toe, al te gauw wisselen de lichtval en de atmosferische kleurnuances. Wat stijl betreft houdt dit werk ongeveer het midden tussen vrije kleurcompositie en impressionistische weergave, nu eens ligt het accent op het ene, dan op het andere. (...) De lokale kleur zoekt de schilder niet, hij vertolkt de natuur op zijn eigen manier."

Vanaf dit moment kon Arie Zuidersma zich verheugen op de belangstelling van vakbroeders en de pers. Ook won hij een aantal prijzen. Maar hoewel de affiniteit met de Ploeg groot was zou het toch nog tien jaar duren voor hij zich bij dit genootschap aansloot. Dat gebeurde in 1969, nadat de Ploeg hem had uitgenodigd als gast bij hen te exposeren. In datzelfde jaar toonde ook de Nederlandse KunstKring in Den Haag belangstelling voor het werk en nam Zuidersma liefdevol op in haar gelederen, wat hem exposities in het hele land opleverde, waaronder in het prestigieuze Panorama Mesdag te Den Haag.

Het contact dat hij met de Haagse KunstKring had was echter veel schaarser dan dat met de Ploeg, waarmee hij regelmatig naar buiten ging om te schilderen, vergaderde over het beleid en exposeerde. Zuidersma heeft goede herinneringen aan die tijd. "Het was leuk om contact te hebben met andere kunstenaars. De Ploegleden waren gezellige, maar bevlogen mensen. Ze hadden het nooit ergens anders over dan over de kunst. We gingen met z'n allen wel eens weg om te schilderen. Naar Norg bijvoorbeeld, naar Visvliet of het Reitdiep. Ik kon het goed vinden met Jan Altink, Klaas van Dijk en Ruurd Elzer, waarmee ik ook samen geëxposeerd heb. Ieder jaar rond Kerst was er een gezamenlijke Ploegexpositie in Pictura. In die tijd waren er zoveel leden dat die in twee rondes gehouden werd."

Zuidersma bleek zich erg thuis te voelen bij de Ploeg en nam, nadat hij een tijd in de 'ophangcommissie' - de commissie die de werken voor de tentoonstellingen selecteerde- gezeten had, de voorzittershamer over. Tot 1978 zou hij die functie blijven uitoefenen, het jaar waarin hij onenigheid kreeg over de te varen koers van de Ploeg en opstapte. Hij praat er niet graag over maar wil er wel iets over kwijt. "Er was een constante discussie over de kwaliteit van het werk binnen en buiten de Ploeg. Als je exposities houdt, moet je ook met nieuw werk komen, vind ik. Er waren teveel leden die met oude schilderijen aankwamen, en daarom kregen we steeds maar weer slechte recensies. Ik wilde de kwaliteit opvijzelen, strenger selecteren en stelde een aantal vernieuwingen voor. Onder andere dat er fotografen toegelaten moesten worden. Toen het bestuur dit voorstel afwees ben ik stante pede uit de vergadering gelopen en heb mijn lidmaatschap opgezegd."

Abstract

Een jaar later liep ook de samenwerking met de Nederlandse Kunstkring in Den Haag ten einde. Niet dat Zuidersma door deze 'tegenvallers' een slechte tijd had, integendeel. Hij had het razend druk. Inmiddels was de B.K.R.-regeling van kracht geworden en toonden veel gemeenten belangstelling voor zijn werk, dat zodoende bij overheden door het hele land **té** vinden is. Daarbij exposeerde hij zoveel hij kon, soms op wel drie plaatsen tegelijk. Voor het werk zelf waren de afgelopen jaren een experimentele, vruchtbare periode geweest. Zuidersma verwerkte allerlei invloeden in zijn werk,, speelde met surrealistische figuren in bevreedende landschappen die steeds feller gekleurd en vlakmatiger werden, en legde zich eind jaren zeventig zelfs helemaal toe op composities die louter uit kleur, vorm en beweging bestonden. Over zijn abstracte schilderkunst zegt hij: "Ik keek eens 's avonds in een etalage waar het zo donker was dat ik niet meer kon zien wat er in lag. Ik zag alleen nog maar vage kleuren en dat fascineerde mij. Ik besloot er een schilderij van te maken." Kenmerkend voor Zuidersma's abstracte composities, die geen titel behalve de aanduiding 'Compositie' en een nummer meekrijgen, zijn de wilde hoekige vormen die uit een rustige ondergrond lijken op te doemen. De schilderijen zitten vol beweging en hebben vaak iets grimmigs. Zuidersma: "Abstracte schilderijen geven puur een gevoel weer. Je moet ze beleven! Als iemand er iets in ziet, verander ik dat het liefst weer. Het is net als met muziek, dat roept ook geen beelden op."

Wie de lijn van werken volgt ziet dat Zuidersma hier eigenlijk wel op uit moest komen. Zijn belangstelling voor de uitdrukking van de pure verf die altijd al in gevecht leek met de voorstelling, de vereenvoudigde weergave van de wereld om hem heen en de dynamiek van zijn penseelstreek wezen allemaal al in deze richting. In een eerdere fase wenste je soms de figuren al uit de voorstelling, omdat de abstracte, vlekkerige wolkenluchten en velden alle aandacht opeisten en nauwelijks de aanwezigheid van een figuur verdroegen. Toch was deze stap een doorbraak. Een doorbraak die opnieuw niet onopgemerkt bleef in de pers. Kunstredacteur Eric Bos van het Nieuwsblad van het Noorden schreef in 1983. "Arie Zuidersma schildert de wereld van zich af. Wanneer

hij in nachtelijke uren achter zijn werktafel zit, vloeien de abstracte ontwerpen als vanzelf op papier om later vorm te krijgen op het doek. Om geen tijd te verliezen past hij acryl toe. Spontaniteit en directheid staan bij hem voorop. Dat levert in hoog werktempo zijn abstracte doeken op met kleurvlakken, met elkaar in spanning verkerende vormen die soms in een hevige beweging naar de rand van het doek worden getrokken (...). Nu wordt zijn werk gekenmerkt door een krachtig soort abstract expressionisme en een ouderwetse gedegenheid. Geen frivol vormenspel maar een aan de aarde gebonden bouwsel van suggestieve vlakken (...). Zijn persoonlijke strijd met de materie en de wereld om zich heen heeft geleid tot een uitstekende, intrigerende tentoonstelling."

De colorist had zijn einddoel bereikt, zou je denken, met werken waarin alleen de kleur en de vorm nog bepalend zijn. De kleuren, tegengestelden als rood en groen, maar dan opgebracht en gemengd in talloze fijne nuances die een verdiepend effect hebben, was het hoofddoel geworden. Toch bleef het hier niet bij. De figuratie keerde terug in het werk, echter rijper, intenser, meer in balans dan voorheen. Het werk werd nog directer. Er is geen ontsnappen aan, het is alsof je er in opgezogen wordt. De abstracte periode heeft zijn visie op het landschap duidelijk verdiept. Tot op de dag van vandaag is de combinatie tussen het abstracte werk en het figuratieve schilderen er een die elkaar wederzijds bevrucht. En voorlopig zal dat nog wel zo blijven, want Arie Zuidersma, die nog iedere dag hetzij in zijn atelier, hetzij in de stad of in een wei achter zijn schildersezel te vinden is, is nog lang niet uitgeschilderd, zoveel staat vast.

Linda Schregardus

"Een nederig mens waaromheen de glans hangt van liefdevolle waarneming en meeslepende uitbeelding"

"Dagblad van het Noorden", woensdag, 9 februari 2011, pagina's 25 t/m 27

'Arie verdient een tweede boek'

INTERVIEW

ARIE ZUIDERSMA

- Herdruk van linosnede van de *Bonte Brug* uit 1960
- Werk kunstenaar bekend om explosief kleur-gebruik

Door Menno Hoexum

Groningen Arie Zuidersma, het laatst levende lid van het oorspronkelijke Gronings kunstenaarsgezelschap De Ploeg, krijgt zijn tweede boek. Opmerkelijk voor een schilder die in januari zijn 86ste verjaardag vierde. Zijn inmiddels gestorven medeleden zijn vaker in boekvorm bejubeld.

"Het zal de bescheidenheid van Arie zijn", zegt kunsthandelaar en initiatiefnemer Richard ter Borg. "Het oeuvre van Zuidersma is groot. Er is ooit een boek ter gelegenheid van een overzichtstentoonstelling over hem verschenen, maar daar is het bij gebleven. Hij verdient een tweede boek", stelt hij.

Zuidersma zelf heeft zonder noemenswaardige emotie op de plannen voor het boek gereageerd. Wel heeft hij alle medewerking toegezegd. Medewerking die ook moet komen van alle noorderlingen die een of meerdere werken van Arie Zuidersma bezitten.

"We willen graag dat iedereen een afbeelding van zijn schilderij opstuurt. Op die manier kunnen we het allerbeste of meest karakteristieke werk van Zuidersma bij elkaar brengen. Het moet een uniek boek worden, een ode aan deze kunstenaar. Medio dit jaar moet het verschijnen."

Om de kosten van het boek draaglijk te maken komt in een oplage van 100 exemplaren een herdruk van een linosnede van de *Bonte Brug* van Zuidersma uit 1960 op de markt. Ingelijst voor de som van 175 euro, zonder lijst 75 euro goedkoper. Met een aantal sponsors komt de financiering rond.

Zuidersma moest even in zijn woning in Zuidlaren zoeken om de originele linoleumsnede boven water te krijgen. Het origineel is indertijd gebruikt om tien afdrucken te maken en daarvan kocht de gemeente Groningen vijf. Een nog uit te zoeken drukker moet voor kwalitatief goede druk zorgen.

Richard ter Borg zal zelf de pen ter hand nemen om de tekst te schrijven. Hij weet zich daarbij gesteund door zijn partner en kunsthistorica Bo van Dijk en kan desnoods nog terugvallen op de kennis van Han Steenbrugge, jarenlang de conservator Ploegkunst van het Groninger Museum en tegenwoordig directeur van Museum Belvédère in Oranjewoud.

De schilder trad in 1950 toe tot het kunstenaarsgezelschap De Ploeg. Hendrik de Vries nodigde hem uit mee te doen in een expositie en dit toelatingsexamen kwam hij glansrijk door. Johan Dijkstra noemde hem een waardig opvolger en sloot een innige vriendschap met Ploeg-lid Marten Klompien.

"Zomer en winter, in weer en wind, we trokken dagelijks de provincie in om te schilderen en te tekenen. We zijn op elk plekje van de provincie geweest. Ik woon nu twintig jaar in Drenthe, maar dat is toch anders. Ik zeg wel eens, Groningen is de opera en Drenthe de operette."

Volgens Richard ter Borg, hij is met zijn galerie in de Folkingerstraat gespecialiseerd in Ploegkunst, heeft Zuidersma iets toegevoegd aan de artistieke erfenis van De Ploeg. Arie heeft zelf belangrijker dingen aan zijn hoofd dan de vraag hoe men over zijn werk denkt. Hij kan leven met het stempel: abstract-expressionisme, maar verbindt daar verder geen status aan.

Critici roemen zijn felle kleurgebruik. Zelf zegt hij de vrolijke buitenkant van zijn werk nogal eens op gespannen voet staat met het dreigende karakter van de inhoud. Zijn werk is bekend om zijn expressionistische, explosieve kleur-gebruik en de spontaniteit waarmee hij het onderwerp op het doek zet.

Bezitters van werk van Zuidersma kunnen een afbeelding mailen naar galerie@terborg.com.

De schilder te midden van enkele schilderijen en links van hem de linoleumsnede van de Bonte Brug in Groningen die in beperkte oplage in herdruk komt. De verkoop gaat op volgorde van binnenkomst van aanmeldingen. Foto: Pepijn van den Broek.

“Groningen is de opera en Drenthe de operette”

Werkzaamheden

Biografie

Werkwijze

Bron: "ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000", 2005, pagina 85

WERKZAAMHEDEN

aquarel, schilderijen, tekeningen, portretten, wandschilderingen. decors. Klein plastieken, grafiek

BIOGRAFIE

geboren 1925 te Emmen

opleiding: 1 jaar academie Minerva te Groningen, verder autodidact

WERKWIJZE

Om je eigen werk een "naam" te geven is ontzettend moeilijk. Ik begin er meestal niet eens aan. Het probleem is namelijk, dat bepaalde gevoelens die je hebt bij het maken van een kunstwerk heel moeilijk te verwoorden zijn. Dat is bijna onmogelijk. Door het palet, dat ik gebruik, doen mijn werken meestal vrolijk aan. Dat is uiterlijk. De inhoud is heel anders, een beetje dreigend. En die heeft veel te maken, onbewust, met een nog net niet verloren gegane wereld. Nu wil ik niet de moralist uithangen en zonodig het waarschuwend vinger-tje opsteken tegenover de omgeving. Ieder doet maar met het werk, wat hij zelf wil of wat hij er zelf bij voelt. Het is nu eenmaal onmogelijk je gevoelens exact weer te geven, laat staan aan mensen die op een andere golf-lengte zijn afgestemd. De gevoelens zijn aanwezig. Ik hanteer als maatstaf voor mezelf, dat ik het schilderij zo in moet willen stappen. Dan weet ik, dat het goed is. Mijn werk wordt gewoonlijk als abstract-expressionistisch omschreven.

(Arie Zuidersma)

Overzicht tentoonstellingen

Een selectie

Periode 1959 t/m 2000

Bron: "ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000", 2005, pagina 85 en 86

		Aantal
1959	Galerie de Mangelgang te Groningen	1
	De Verf molen te Groningen	2
1961	Galerie de Mangelgang te Groningen	3
1963	De Winsinghof te Roden	4
	St. Vincetius te Uithuizen	5
	Noordelijke Kunststof te Appingedam	6
1965	Stadsbücherei te Würzburg (BDR)	7
	Galerie Heins te Groningen	8
	Raadzaal te Stadskanaal	9
1967	De Woudzoom te Spier	10
1968	Foyer Stadsschouwburg te Groningen	11
	Verfchemie te Emmen	12
1969	Repro Rama te Enschede	13
1970	Provinciehuis te Groningen	14
	Galerij 't Boere Höfke te Hulsberg (L)	
	't Humsterland te Oldekerk	
1972	Daar bij die Molen te Pieterburen	15
	"Kunst en bedrijf " te Grootegast	16
	De Muzeval te Emmen	17
	"Inventarisatie tentoonstelling Groninger Kunstenaars" Groninger Museum te Groningen	18
	lust Fancy te Winschoten	19
1973	Lido te Stresa (Italië)	20
1974	Diakonessenhuis te Groningen	21
1975	Levensmorgen te Nijmegen	22
	Galerie Veldpape te Winschoten	23
	De Brinkhof te Norg (met Ruurd Elzer)	24

1976	De Jacobijn te Groningen	25
	De Trefkoel te Groningen	26
1977	Galerie Marion te Roden	27
1978	Levensmorgen te Nijmegen	28
	Dorpshuis De Broekhof te Zuidbroek	29
1979	Lijnco te Groningen	30
	Raadhuis te Haren	31
	Met De Groninger Kunstkring "De Ploeg" exposities van 1968 tot en met 1978; met de Nederlandse Kunstkring jaarlijks in MuseumPanorama Mesdag te Den Haag	32 t/m 42
	Museum Tollenshuis te Rijswijk in 1969, 1971, 1972, 1973, 1978, 1979.	43 t/m 48
1981	Wanddecoratie voor de Wevebo te Winschoten (BKR)	49
	De nieuwste Komedie te Groningen	50
1983	Galerie Wiek XX Groningen	51
1984	Museum Tollenshuis Rijswijk met N.K.K.	52
	Passadenha Gallery Den Haag met N.K.K.	53
1985	Met schildersgroep Groningen '85	54
	Radio Noord Groningen	55
	Provinciehuis Groningen	56
	Vred. Manif. A. Kerk Groningen	57
	Kunstmanifestatie in 't Holt Zuidhorn	58
1986	Kunstruimte Heerenveen	59
	De nieuwste Komedie Groningen	60
	Gemeentehuis Ten Boer	61
	Met Forma Aktua op diverse plaatsen	62
	Pinakothek	63
	Woonbeurs Zuidlaren met o.a. Siep v.d. Berg, Henri de Wolf, Lucebert, Jan v d Zee, Egbert de Gries	64
1987	Met Schildersgroep Groningen '85 Roche Bobois Groningen	65
	R.K.Z.Groningen	66
1988	R.K.Z.Groningen	67
	Najaars salon Forma Aktua Groningen	68
	Cultuurcentrum de Oosterpoort Groningen	69
1989	Galerie Cees Hofsteenge te Groningen	70
	Artotheek Ann's Art Leeuwarden	71
	Korenbeurs Groningen	72
1990	Artotheek Het Drents Genootschap Assen	73

	Galerie De Marne Leens	74
	Galerie Hofstraat Rijnsburg met Maya Wildevuur	75
	Leeraner Kunstmeile Kultur und Verkehrsverein Leer E.V.	76
	Galerie Cees Hofsteenge	77
	Wintersalon Groningen	78
1991	Galerie De Vis Harlingen	79
	Galerie Kierondino Groningen	80
	Expositieruimte Drukkerij Niemeijer Haren	81
	Galerie De Marne te Leens	82
	Borg Verhildersum met oud-leden van de Groninger Ploeg Leens	83
	Cultureel Centrum De Klinker Winschoten	84
	Kunsthandel Scherer & van den Burg met M H. Mackenzie Hilversum	85
1992	Galerie De Vis Harlingen	86
	Galerie De Marne Leens	87
	Stichting Molen Adam Delfzijl	88
1993	Galerie Lutle Börg Warffum	89
	Expositieruimte van Loo Groningen	90
1994	Kijkbungalow Minerva Hoogkerk	91
	Kunstveiling Ronald Mc. Donaldhuis Groningen	92
	Stichting Molen Adam Delfzijl	93
	Galerie Lutle Börg Warffum	94
1995	Kunsthandel Thim Muskee te Groningen	95
	Galerie Lutie Börg Warffum	96
	Galerie De Vis Harlingen	97
1996	Informatie Beheer Groep Groningen	98
	KunstRai Amsterdam	99
	Galerie De Vis Harlingen	100
	Maritiem Museum Rotterdam	102
	Pictura Groningen	103
	Expositie in de Kerk te Adorp	104
1997	Kunsthandel/Galerie Richard ter Borg Groningen	105
	Galerie Muller Zuidhorn	106
	Martinihal (Forma Aktua) Groningen	107
1999	Galerie Psyche Leiden	108
	Golden Zieltje Termunterzijl	109
2000	Pictura Groningen	110

Dit overzicht is een selectie van tentoonstellingen in de periode 1959 t/m 2000.

Oók ná het jaar 2000 zijn en worden de schilderijen tot op heden, anno 2011, op vele plaatsen ten toon gesteld.

Het totaal aantal tentoonstellingen bedraagt enige honderden.

Overzicht publicaties

Bron: "ARIE ZUIDERSMA – schilderijen 1945/2000", 2005, pagina 85

Catalogus Groninger Kunstenaars, Groningen, 1972 - '74

Lexicon Pieter Scheen, Den Haag

Nieuwe Haagse Courant

Zo is Zuidersma voor ons een vrijwel "nieuwe naam" en om maar met de deur in huis te vallen, hij behoort met zijn twee non-figuratieve schilderijen tot de koplopers
Gijs Kording, 23 oktober 1971.

Nieuwsblad van het Noorden –

'Oefent het toch een eigenaardige aantrekkingskracht uit'
Jan Wessels, 7 augustus 1979.

Harener Weekblad

Arie Zuidersma is uniek. Uitsluitend de kleur en de compositie bepalen het schilderij. Twee elementen, waar Arie Zuidersma zeer sterk in is J.H, 19 september 1979

Binnenhof (Den Haag)

Zijn krachtige lino-snedes.
Jan Verheyen

Nieuwsblad van het Noorden –

Zijn palet is zeer goedvol en hoe hij bijvoorbeeld het Noorder plantsoen weet om te toveren in een sprookjesachtig park is wel een bewijs van een eigen dichtelijke versie
Ruurd Elzer, oktober 1971

Binnenhof

De felle kleurenerupties van Arie Zuidersma die in hun soort uitstekend zijn. J.V., juli 1972

Het Vrije Volk

.. maar hoe goed is het hele geval begrepen en tot een picturale eenheid opgelost!
Hendrik de Vries, februari 1959

Nieuwsblad van het Noorden

Hij vertolkt de natuur op zijn eigen manier. Er zit een ernstige ondertoon in zijn werk dat sympathiek aandoet. Een goede tentoonstelling.
Johan Dijkstra, januari 1959

Binnenhof

En dan is er een hevige colorist, Arie Zuidersma uit Groningen, die toch het juiste midden gevonden heeft tussen een schreeuwende kleureruptie en de compositie zonder ergens banaal te worden.
J. Verheyen.

Main Post

Durch ein Brio der Pinselführung das er wichtiger nimmt als die angeschauten und die findenden Formen, demonstriert der Holländer Arie Zuidersma auf Gouachen, Tempera-, Oel-, und Sepia-Bildern, wie's ihm eine Landschaft angetan hat.

Würzburger Neueste

In Castell, Iphofen und Volkach und anderen fränkischen Orten konnte man in den letzten Wochen den holländischen Kunstmaler Arie Zuidersma aus Groningen bei der Arbeit sehen. Werke von ihm sind in Würzburg "Falkenhaus" ausgestellt.

Nieuwsblad van het Noorden

Expressionisme op 45 toeren - voor alles kleurig

Erik Beenker, juli 1971

Nieuwsblad van het Noorden

Zijn persoonlijke strijd met de materie en de wereld om zich heen heeft geleid tot een uitstekende, intrigerende tentoonstelling

Erik Bos

Universiteitskrant

Een schilder uit één stuk

Heerenveense Courant

Arie heeft met krachtige penseelstreken zijn scheppingen opgezet in welzeggende heldere kleuren. Ze zijn ontstaan uit een gevoelsmatige wereldbeleving.

De schilderijen bruisen en kolken van leven, 1986

Bert Boekschoten

Nieuwsblad van het Noorden

.. en Arie Zuidersma een lekker vet geschilderd gezicht op Munnikeholm. Friggo Visser, 1990.

Groninger Stadsblad

..Verder toont Hofsteenge onder andere een veelkleurig en recent gezicht op de hoek Zuiderdiep/Munnikeholm van Arie Zuidersma.

Caspar Wechelaer, 1990.